

231

MARÇ - ABRIL
2013
3 EUR

el mirall

Entrevista

Anegats

Itineraris

Gaspar Valero:
Puig de les Covasses
(Escorca)

Dossier

L'estalvi ètic,
més enllà de la utopia

Colonya

L'estalvi ètic

**"No hi ha satisfacció més gran en aquest món
que treballar per al bé comú,
ni goig que sigui més perdurable"**

Guillem Cifre de Colonya

[índex]

editorial 4

A qui serveixen els teus doblers

dossier 5

L'estalvi ètic, més enllà de la utopia

entrevista 12

Anegats

miscel·lània 17

Jaume Lladó

el semàfor 18

Oficina dels Drets Lingüístics

llibres 19

Llibres que et fan companyia

art 23

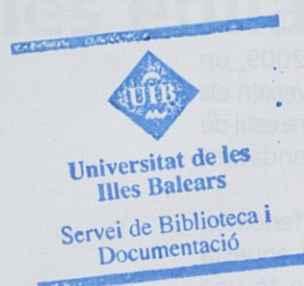
Casal Solleric, per a tots els gusts

Itineraris 26

Puig de les Covasses (Escorca)

cinefàgia 33

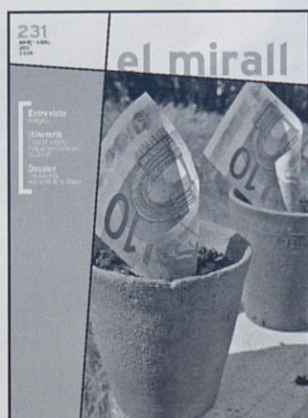
La sala de cine és el missatge

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

511069035X

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Març - abril de 2013
Núm. 231

Edició:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publicació:
Associació EL MIRALL
C/ de Jaume Ferran, 60
07004 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
comunicacio@ocb.cat

President:
Jaume Lladó

Director:
Joan Guasp

Cap de redacció:
Esther Balaguer

Consell editorial:

Jaume Lladó
Pere Bueno
Joan Guasp
Joan Miquel Chacon
Gabriel Matas
Macià Calafat

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració i publicitat:

Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276, pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:

Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

Agraïments
Paraula. CSL

A qui serveixen els teus doblers...

Al començament de la nova etapa d'EL MIRALL, el juliol del 2009, un article del nostre «Racó Econòmic» es titulava així: «A qui serveixen els teus doblers...», en el qual fèiem una petita pinzellada d'un altre estil de banca: la banca ètica, i hi deixàvem implícita la idea de fer més endavant una aturada especial en aquesta temàtica tan actual.

Ara presentam el dossier dedicat a aprofundir el concepte i el fenomen de la banca ètica i a intentar pintar un quadre que descrigui aquesta modalitat de banca, que és assossegada i entenedora i que té una finalitat transparent i sostenible.

Les finances ètiques són una peça clau en el desenvolupament de l'economia social, i no és cert que donin menys rendibilitat, perquè hi coexisteix la rendibilitat financera amb els objectius socials i ambientals.

Avui dia, disposam de bancs ètics que ens proporcionen tots els avantatges i les comoditats de la banca tradicional (targetes de dèbit o crèdit, compte corrent, dipòsits, banca en línia, oficines, etc). Enmig de la crisi en què estam immersos, la banca ètica en conjunt és força resistent, cosa que es reflecteix en un augment profitós de clients, de xifres de dipòsits i de préstecs lliurats.

Se'ns planteja, per tant, una manera de conducta, una conscienciació sobre la decisió de què feim i què faran amb els nostres estalvis. No és més que ser responsable d'allò que és nostre, ja que en ocasions esperam que els altres siguin els qui aportin solucions als nostres problemes. Per això, seria bo fer una reflexió i preservar fins al final els valors que estan d'acord amb els nostres principis.

L'alternativa pot ser simple: contribuir amb els estalvis al respecte i al benestar del món a força de procurar una gestió ètica dels nostres recursos i d'aconseguir a la vegada un rendiment.

EL MIRALL us proposa seguir amb atenció aquest discurs i el dossier que presentam.

[dossier]

COORDINACIÓ: ESTHER BALAGUER

L'estalvi ètic, més enllà de la utopia

Banca ètica, banca transparent

TEXT: BIEL MATAS

Voler parlar de la banca o del sistema bancari pot resultar repetitiu i cansat i pot provocar escasses simpaties atesa la qualificació popular que tenim del sector, tan culpable del profund malestar econòmic que patim. Però quan adjectivam el substantiu *banca* amb *ètica* el tema canvia i, d'entrada, sorprèn a tothom perquè malauradament no semblen termes compatibles.

Es tracta d'entitats financeres que considerem alternatives al sistema tradicional, amb una filosofia que no està condicionada tan sols per criteris de rendibilitat sinó també per principis sostenibles i de cooperació. Pot ser objecte de controvèrsia l'etiqueta de banca ètica perquè ens fa pensar que la banca tradicional exerceix lluny de l'ètica. El dilema sorgeix quan una persona té clar que no vol contribuir a finançar indústria militar o aliments transgènics o negocis que considera immorals, per posar uns quants exemples, ja que sap que amb una imposició o un dipòsit a una entitat tradicional no es tem

del que es fa amb els seus doblers ni és objecte de consulta respecte d'això, lògicament, ja que se'n converteix en patrocinador sense voler-ho.

Aquesta alternativa a la banca convencional té un tret significatiu: la transparència. Tant és així que a la repetida pregunta de «a qui serveixen els meus doblers?» l'entitat respon amb informació contínua fruit d'una manera de fer regulada segons la qual hi ha el compromís de publicar els projectes que es financen.

Aquesta banca ètica du a terme projectes i iniciatives en què els objectius socials són predominants i referents, els valors socials s'entrellacen amb els econòmics –ja que la banca ètica no és cap ONG–, se segueix una gestió transparent,

es fomenta l'economia productiva i es prioritzen els efectes socials, mediambientals, sostenibles i de comerç just. No actua especulativament, i en determinats projectes combat l'exclusió econòmica.

Correspon al Comitè Financer determinar la viabilitat econòmica dels projectes que es financen sempre segons els criteris esmentats, i al Comitè Ètic avaluar l'impacte social o mediambiental positiu o el compliment de l'economia solidària.

Actualment, hi ha dues entitats d'estalvi ètic implantades a Mallorca. Colonya Caixa Pollença, d'ençà del 1999, té establert el projecte Estalvi Ètic, amb unes característiques definitòries pròpies. Triodos Bank, amb oficina a Palma des del 2012, és un banc europeu

obert l'any 1980 i present a part d'Europa que també contribueix a crear qualitat de vida i dignitat humana sempre amb productes financers sostenibles. També hi ha el projecte Fiare, que, tot i que no està implantat aquí, està fent les primeres passes entre nosaltres. Va néixer a Espanya el 2005, originari del Banco Popolare, sota la forma de cooperativa de crèdit.

En definitiva, aquestes entitats són mostres de les finances al servei de les persones i no a l'inrevés, i amb un altre afegit: la informació sobre l'evolució, l'estructura i el comportament de les actuacions.

D'això, en diuen transparència. En fa falta arreu.

Biel Matas és economista i professor mercantil.

La banca ètica, ara més que mai

TEXT: PERE ALBERTÍ HUGUET

La situació econòmica que vivim en bona part és deguda a determinats comportaments que s'han produït en l'àmbit de l'economia financera, com ara l'absència de valors i una ambició sense aturador.

Ni els poders públics ni la ciutadania n'han estat al marge. Així, la crisi s'ha estès a tota la societat. Ara, és palesa la pèrdua de confiança en les institucions financeres, i aquesta situació fa que moltes persones es plantegin quin ús es fa dels seus doblers dipositats en els bancs.

Però coexisteix en l'economia una realitat que, tot i ser minoritària, té com a objectiu el benestar col·lectiu abans que els guanys. L'economia social i solidària prioritza els valors i les persones, i manté la independència respecte als poders públics. És ara quan es comença a percebre com una alternativa real a la situació actual.

La banca ètica, que forma part d'aquesta economia social, es caracteritza perquè incorpora criteris

DEMANA
BANCAÈTICA

DEMANA
BANCAÈTICA

Vols saber...

**ON VAN A PARAR
ELS TEUS CALERONS?**

Entra aquí!

ètics, socials i mediambientals en les seves actuacions i pretén promoure i afavorir la cohesió social i el desenvolupament sostenible. Té com a referent un codi ètic segons el quals assumeix els aspectes següents:

- Transparència, ja que ha d'oferir informació verificable per persones externes i independents de les inversions i operacions executades.
- Sense ànim de lucre, perquè els guanys, que són una condició imprescindible, han de ser reinvertits necessàriament en les finalitats socials i de bé comú que ha de tenir l'entitat financera després d'haver dotat les reserves indispensables.
- Prioritza finançar les inversions que tinguin impactes o projectes socials, mediambientals o d'energies renovables, i també les entitats i empreses que constitueixen el mercat social i iniciatives individuals, petites o mitjanes, que impliquin creació d'ocupació i de suport a famílies.
- Exclou finançar els projectes i les activitats de sectors relacionats directament o indirectament amb la

producció i la venda d'armament, l'explotació laboral i infantil, l'energia nuclear, la destrucció o la contaminació del medi, la violació dels drets humans, etc.

· Ha d'evitar les pràctiques especulatives que impliquen cercar el màxim benefici a curt termini, per l'alt risc d'aquestes operatives.

La banca ètica també ha d'arbitrar mecanismes de control, de seguiment i de participació, justament per garantir el compliment dels compromisos que ha assumit en la seva declaració de principis. D'aquesta manera es fa efectiu el principi de coherència: «No basta dir que som honestos, cal també demostrar-ho.»

Una altra característica de la banca ètica consisteix en el fet que els impositors tenen coneixement de l'ús que es fa dels seus doblers, ja que la banca ha de mostrar on i en què s'han invertit.

Tampoc no és gens menor el paper d'assessorament de la banca ètica, que orienta els seus clients sobre les inversions socialment responsables (ISR), que també in-

corporen criteris socials i mediambientals en els plans de pensions, assegurances, etc.

Finalment, hauríem de tenir present que els ciutadans, precisament per ser-ho, és indispensable que puguem gaudir de drets polítics i econòmics. I ara, en moments de dificultat i penúria en què viuen moltes persones, iniciatives com la banca ètica són un camí d'esperança per incorporar els valors de suficiència i de justícia dins l'economia.

Bibliografia:

- TEIX, Xavi. *Cómo cambiar el mundo con tu dinero*. Icaria, 2011.
- COMÍN, A.; GREVASONI, L., i altres. *Democràcia econòmica*. Icaria-Antrazyt, 2011.
- FEBEA. *En quoi les banques étiqes se différencient-elles des banques traditionnelles?*, abril del 2012.
- ALBERTÍ, P. *Economia social i solidària. Informe 2011*. Document de Treball del CES. Illes Balears.

Pere Albertí Huguet és economista.

Colonya, l'Estalvi Ètic

TEXT: ANTONI S. AMENGUAL CLADERA

L'Estalvi Ètic es la proposta que fa Colonya Caixa d'Estalvis de Pol·lença a totes les persones i entitats de les Illes que volen fer un ús socialment responsable dels seus doblers.

L'estalvi ètic Colonya

A final dels anys noranta, pren força la idea de les finances ètiques. Colonya va comprendre que, gràcies a la fidelitat que ha mantengut a les idees del seu fundador al llarg de la seva història, hi havia una gran coincidència entre el que havia fet sempre i la banca ètica.

Fou llavors quan reflexionàrem sobre aquestes semblances i decidírem aprofundir el nostre compromís social, per coherència amb els principis fundacionals de la nostra entitat, perquè pensam que l'empresa té una funció social que va més enllà de l'obtenció de bene-

ficis i també, evidentment, perquè vàrem saber escoltar i entenguérem que hi havia una demanda de sectors amb preocupacions socials i mediambientals que volien que els seus estalvis s'invertissin en activitats que fossin coherents amb els seus valors, que no tan sols cercassin la rendibilitat financera, sinó que també tenguessin una rendibilitat social i ecològica.

A partir d'aquesta reflexió, en un acte de responsabilitat social empresarial i en un exercici de creativitat i innovació, d'enginyeria financera al servei del bé comú,

decidírem emprendre l'Estalvi Ètic, la primera experiència de banca ètica que una institució financera empenia a Espanya.

Introduïrem, amb total transparència, l'ètica i la solidaritat dins un producte financer: els impositors coneixen la traçabilitat i la destinació dels seus estalvis i saben que només s'inverteixen a finançar projectes que afavoreixen la cohesió social i el desenvolupament sostenible; un producte que els permet ser solidaris compartint els guanys, ja que destinen el 50% dels interessos a subvencions de projectes ètics i solidaris. Però l'Estalvi Ètic no és tan sols un producte financer, és una forma de ser i de fer, una forma d'entendre les finances que posa l'economia al servei de les persones. L'Estalvi Ètic és l'essència de Colonya, «treballar per al bé comú», la nostra raó de ser.

Sabem que podem fer un ús responsable dels nostres doblers, que podem orientar les nostres inversions; en definitiva, que podem ser nosaltres els qui decidim. També sabem l'efecte transformador que té l'acte d'incorporar l'ètica

a les decisions diàries d'estalvi i d'inversió: sabent i escollint on van els nostres estalvis influïm en les activitats que es financen amb aquests doblers, decidim quina economia i quina societat volem per als nostres fills. Podem contribuir a un món millor per a tothom amb una decisió tan quotidiana i simple com obrir una llibreta d'Estalvi Ètic.

L'Estalvi Ètic ofereix a tots els ciutadans la possibilitat de ser socialment responsables amb l'ús dels doblers, d'utilitzar els instruments financers d'acord amb els seus propis valors, de decidir en què s'inverteixen els estalvis i de donar-los una orientació socioambiental sense renunciar als beneficis. Representa un model financer basat en l'ètica, la solidaritat i la transparència que permet establir relacions entre les persones que són conscients de l'ús que volen que es faci dels seus doblers, un

ús socialment responsable, cap a inversions que tinguin objectius de benestar social i que siguin sostenibles.

Quan la crisi ens fa posar davant el mirall, és un bon moment per reflexionar sobre la gestió dels doblers i les conseqüències que se'n deriven, tenint sempre present que a l'origen de la crisi s'hi troba la falta de transparència i d'ètica. Pensam que és responsabilitat de tothom evitar que precisament aquesta manca d'ètica i de transparència torni a tenir unes conseqüències tan dramàtiques per a la societat. Davant la falta de crèdit, tothom ha pogut observar la necessitat de disposar d'unes entitats financeres que compleixin la seva funció social: canalitzar l'estalvi dels impositors cap a inversions i activitats que creïn benestar i feina per a totes les persones. És urgent, i més necessari que mai, posar las finances al servei del bé comú, de

l'interès general. I això feim.

L'Estalvi Ètic es la resposta que dona Colònia a les persones que es fan la pregunta «què fan amb els meus doblers?», i que consideren que aquests han de tenir una utilitat social.

Perquè estam convençuts que incorporar l'ètica a les decisions d'estalvi és un bon instrument per treballar per un món més just i sostenible, us convidam a participar en la construcció d'aquest nou model financer que impulsa Colònia, el qual manté un diàleg amb la societat permanent i obert a les aportacions que vulgueu fer per tal de consolidar l'Estalvi Ètic com el referent financer per a totes les persones i entitats de les Illes que volen fer un ús socialment responsable dels seus estalvis.

Antoni S. Amengual Cladera és coordinador de l'Estalvi Ètic de Colònia, Caixa d'Estalvis de Pollença.

La Liga Endesa, la fem entre tots

Som capaços de fer sortir el millor de nosaltres quan ens unim, quan un "jo" es converteix en un "NOSALTRES". Per això volem que aquest gran EQUIP que formem entre tots continuï creixent, motivat pel talent i l'afany de superació.

JUNTS podem assolir qualsevol fita que ens proposem, perquè els que creuen que les coses es poden fer són els que aconsegueixen fer-les. Això és Actitud Blava.

actitudazul.com

24 seleccions, 80 partits,
totes les estrelles del bàsquet mundial

llum · gas · persones

[Entrevista a...]

Anegats

PER EL MIRALL

L'estiu de fa quasi dues dècades es vivia a Mallorca l'explosió del rock illenc amb grups diversos com Tots Sants, Oculats, Fora des Sembrat i els menorquins Ja T'ho Diré. Al mateix temps, a l'institut de secundària de Manacor, naixia una banda d'uns joves de Son Servera. Es varen posar de nom Anegats, com a símbol de la rebel·lia i l'idealisme que corria per les seves venes, i des del primer moment varen decidir fusionar el rock d'essència nord-americana dels anys noranta amb una compromesa denominació d'origen illenca. Deu anys després d'aquell estiu màgic per al rock de les Illes, el 2003 Anegats va decidir enregistrar el seu primer treball discogràfic, *Illenc* (Blau-Discmedi, 2004), seguit de cinc discs que no fan més que confirmar l'evolució d'aquest grup d'institut en una de les bandes més significatives del panorama musical del rock de les Illes.

Anegats és un grup enèrgic i frenètic. Ha fet més de cent concerts a les Illes i ha participat en nombrosos certàmens musicals per defensar i impulsar la nostra llengua i molts concerts i festivals benèfics.

Deu anys de carrera –en un ofici tan complicat i bonic com el vostre– són paraules que cal dir amb respecte. Com ha anat aquest camí?

Ha estat un camí emocionant i intens, però no ha estat fàcil. Al començament, vàrem comptar amb la il·lusió dels amics, dels familiars i, sobretot, vàrem tenir el factor sorpresa i la petita dosi de sort que tots els grups novells necessiten per passar del garatge a l'escenari, a les emissores de ràdio i al cartell de concerts. A partir d'aquí, el grup

ha persistit gràcies a la constància, l'esforç i la fe en les nostres cançons. Donar continuïtat als primers anys és resultat de la necessitat dels membres de crear i fer noves composicions. Ens agrada tocar, ens fa sentir vius, és la nostra petita parcel·la de vida més íntima, i a cap de nosaltres ens ha interessat renunciar-hi. La responsabilitat de seguir agradant i oferir coses noves als nostres seguidors és el motor que fa rodar el grup, però alhora desgasta, i sempre s'ha de lluitar contra aquesta contrarietat. El grup, a més, s'ha hagut de fer tot sol, perquè no es pot

ben dir que hagi tingut el suport de les institucions ni del cercle viciós de la crítica musical.

Heu canviat de manera de pensar o de sonar en aquest temps?

Hem canviat la manera de pensar, és clar. Un no pensa igual quan té 24 anys que quan en té 34, perquè el món que l'envolta canvia, i la situació personal i familiar dels membres no és la mateixa; els músics no viuen en una càpsula immune al pas del temps, ni de les arrugues i els cabells blancs! Ara, sobretot, sabem reflectir millor el que pensam en les lletres, perquè la vida mateixa, els èxits i els fracassos ens ofereixen un bagatge cultural d'oportunitats creatives que no teníem abans. El que ens costa més és mantenir viva la flama de l'idealisme. Tenim una caixa borda a la saleta de les nostres cases que ens inocula el virus de la por i la frisor. La música, les

cançons, són passarel·les cap a petits universos o estats d'ànim en què ens agrada estar, en què l'esperança s'eixampla i venç la por. Molts de pics no ens creim aquest discurs, però precisament en aquests moments és quan el grup, com a ens, apel·la a la nostra responsabilitat cap a ell mateix, i cap als motius que ens varen empènyer a formar-lo i cuidar-lo. També hem canviat la manera de sonar. L'experiència sempre és un grau, i el grup ha assolit una maduresa musical que el converteix en una banda potent, enèrgica i efectiva. Per això, ens hem aventurat a enregistrar un disc en directe, *Brou*.

Què és Anegats? Quin és el seu espai en el panorama musical?

Anegats és un grup d'amics que des d'un principi va connectar amb un públic per la seva honestat i el seu caràcter proper. Però sobretot va

saber fer moltes cançons amb les quals la gent s'ha sentit identificada i que ha pogut fer seves. A nosaltres no ens correspon localitzar el grup en el panorama musical actual perquè qualsevol afirmació sonaria vanitosa, però sobretot perquè des de dins un no té la percepció del que ha assolit la banda o fins a on ha arribat. De totes maneres, el pes dels grups i la seva transcendència no es pot mesurar fins passats uns anys des que es dissolen. Així i tot, ens agrada afirmar que Anegats és una banda que desperta més estima que no admiració.

Com us definiríeu en una paraula?

Responsables.

Creis que el fet de compondre en la nostra llengua pot ser un pal a les rodes o, al contrari, us ha impulsat a ser on sou?

No ens ho plantejam. De fet, ho feim amb tanta

naturalitat que no entenem per què sempre ens ho demanen. Cantam i escrivim com parlam. No ens imaginam les nostres lletres en un altre idioma perquè en un altre idioma no sabríem transmetre igual l'alegria, la por, l'angoixa, la desesperació, l'esperança, l'amor i mil sentiments més que dansen sobre un paper en blanc.

Teniu cinc treballs discogràfics enregistrats en estudi i treballau en un sisè, *Brou*, que, aquest sí, és un disc gravat el passat 8 de desembre en directe envoltats de la vostra gent. Què cal per fer un bon brou?

Primer cal pensar quan és el moment de fer-lo. Nosaltres crèiem que havia arribat el moment. Era una bona manera de concloure una dècada fent el que més ens agrada. Sortir i tocar. També era com una recapitulació d'aquests anys. Molta gent ens deia que a

ESTOP
ESTUDIS TOPOGRÀFICS

FOTOGRAFIA-TOPOGRAFIA-PROJECTES

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

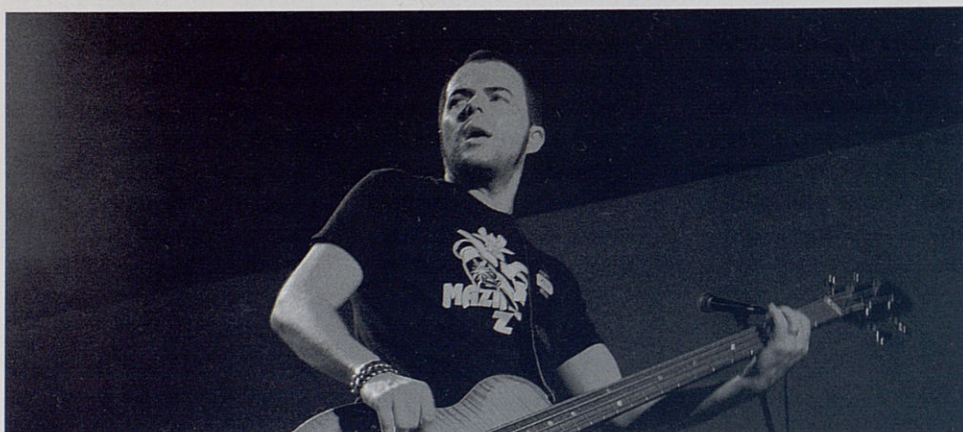
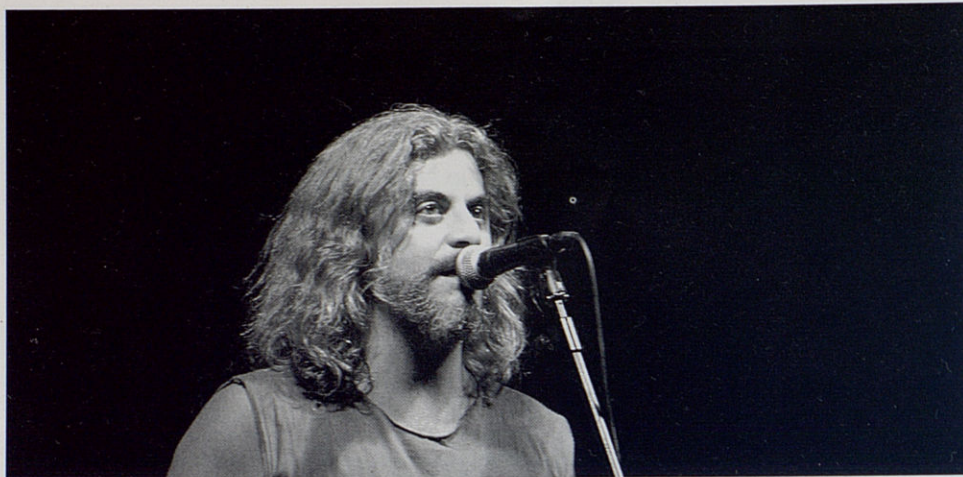

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

ecogràfic
disseny

blanquerna, 11-1º · 07003 · palma
971 723 819 · 649 670 163
ecografic1@gmail.com

l'escenari sonam diferent de com sonam a l'estudi. Creim que és vera. En un directe no es pot matisar tant, però tot adquireix més vida i més sinceritat. Només feia falta posar micròfons al públic per captar la seva força i la seva calor, fer un bon repertori i mirar d'omplir una sala perquè fos una nit màgica.

Enregistrar un disc en directe és una aposta arriscada, única. Tot ha de sortir bé i les energies d'aquell instant es capten de manera irrepetible. Com va anar l'experiència? I quan sortirà a la llum l'esperat *Brou*?

L'experiència va ser fli-pant! 900 persones bullint com el brou dins la sala Es Gremi de Palma, entregadíssimes perquè sabien que formaven part del disc. Molta coa a l'hora d'entrar, i mentrestant, entre bastidors, els nervis de l'espera abans d'un dels concerts més importants per al grup. Ens miràvem i ens dèiem: «Ostres, l'hem feta bona!». A més, era gravar un disc en directe amb la fórmula dels grups de rock d'abans: una sala, micros, gent a vessar i que tot fluís espontàniament. Ara trebal·lam en la masterització del disc i suposam que sortirà per l'abril.

Suposam que cada treball discogràfic recull un moment de la vostra trajectòria, una inquietud puntual. En aquest sentit, de quin treball estau més orgullosos pel seu continent?

Probablement, el disc més complet sigui *Paraules* (Blau-Discmedi, 2009). És allò que en dius un disc rodó. També era el punt d'inflexió musical i emocional del grup, i això s'hi nota.

Cap a on va Anegats ara?

Comentàveu que complir deu anys s'havia de dir

amb respecte. Amb el mateix respecte i il·lusió ens hem agafat això de l'aniversari del grup, de manera que tenim en ment preparar el segon plat de després del brou. El fet és que miram de fer una selecció dels temes més lírics del grup, o més de cantautor per dir-ho així, i ens fa moltes ganes adaptar-los per dur a teatres amb arranjaments d'instruments de cambra. Tot està en una fase inicial, però per a una colla d'amics de Son Servera poder mostrar les composicions flanquejats per violins, flautes, un oboè, percussió, etc. seria brutal! De fet, *Brou* serveix per fer un punt i a part a aquests deu anys de rock de nit, de places, de festivals i de revetles d'estiu. No vol dir que no continuem amb això, però el grup té un potencial i un vessant líric, poètic, artístic i musical que volem mostrar.

M'ha agradat molt una pregunta que he llegit al vostre web i que podem enfocar cap al nostre futur en qualsevol aspecte: ens anegam o no?

Ha! ha! ha! Aquesta és una arenga que sempre feim abans d'un concert al públic per ficar-lo des del minut u en el partit! Sí, bàsicament el que intentam és transmetre l'entusiasme amb què ens hi posam i que pretenem encomanar. Energia positiva! Entusiasme!

[miscel·lània]

JAUME LLADÓ

Ona Mediterrània

onamediterrània

L'Obra Cultural Balear i Voltor han encetat una campanya de captació de recursos per posar en funcionament una nova ràdio: Ona Mediterrània. El projecte consisteix a engegar una emissora de ràdio mallorquina i en català, capaç de dur la notícia des del lloc on es produeix fins a cada casa, sense intermediaris ni censures; capaç de crear un entreteniment vinculat a la realitat social i cultural de l'illa; una emissora de ràdio que no estigui sotmesa a cap altre interès que no sigui servir la informació i

l'entreteniment des de la dignitat i no des del provincialisme. Per aconseguir-ho, s'han proposat captar un capital inicial no inferior a 500.000 euros, a partir de l'emissió d'accions de 100 euros cadascuna que es poden subscriure ja en aquests moments. Els motius per fer-ho d'aquesta manera són mantenir la independència del nou mitjà, per la qual cosa no es cerquen ni crèdits ni ajudes públiques, i implicar tota la societat mallorquina en el projecte.

El català, dinovena llengua més usada al Twitter

Un estudi de la Universitat Cornell de Nova York demostra que el català és la dinovena llengua més usada a la xarxa social Twitter. Els investigadors han analitzat les piulades de sis milions d'usuaris de més de cent països amb vuitanta idiomes diferents durant dos anys, la qual cosa representa una mitjana de 650.000 piulades diàries. Com es podia esperar la llengua més emprada a Twitter és l'anglès, seguit, molt lluny, en segona posició, per l'espanyol. A continuació, vénen l'indonesi, el maai, el japonès, el coreà, el portuguès, l'alemany, el tailandès i el turc. El català disposa d'uns 100.000 usuaris, la qual cosa el converteix en la dinovena llengua més usada al Twitter, molt per sobre del seu pes demogràfic.

El Consell de Mallorca seguirà exigint el català

El Consell de Mallorca no ha tengut en compte la modificació de la Llei de la funció pública a l'hora de catalogar els seus llocs de treball i seguirà exigint el coneixement el català a totes les seves places. Amb la unanimitat de tots els partits polítics representats al consell, PP, PSOE i Més, i després d'àrdues negociacions amb els sindicats, s'ha decidit mantenir la situació anterior i no fer cas, per ara, de les exigències de José Ramón Bauzá de només demanar acreditació de català per a uns llocs de feina molt concrets, per exemple, els que tenen com a tasca prioritària l'atenció directa als ciutadans i els d'assessors lingüístics. Tanmateix, no podem cantar victòria, perquè la Llei de la funció pública és d'obligat compliment per a totes les administracions, si bé hi ha un termini d'un any per aplicar-la, la qual cosa significa que el Consell encara té temps per suprimir el requisit de català per a la majoria de les seves places.

[el semàfor]

VERMELL

A l'Ajuntament de Palma, per haver reiterat la seva decisió de l'any passat i mantenir el bilingüisme dels Premis Ciutat de Palma. El resultat va ser una altra gala deslluïda i sense escriptors i la pèrdua del prestigi històric que havien tengut els guardons. El món de la cultura era a Can Alcover. El PP hauria d'escoltar els escriptors, reflexionar sobre el motiu de l'enfrontament i rectificar la seva actitud insultant cap als creadors.

GROC

Al nou bisbe de Mallorca, Xavier Salinas, per haver manifestat una actitud favorable cap a l'ús del català i per expressar que la llengua no ha de ser motiu d'enfrontament. Cal ara, més que mai, una actitud decidida per fer avançar l'ús del català en tots els àmbits. En el cas de l'Església, tradicionalment un refugi per a la llengua en temps difícils, ara és més necessària que mai una voluntat decidida per rectificar els retrocessos dels darrers anys. Cal desitjar que Xavier Salinas faci aquesta tasca.

VERD

A Acció Cultural del País Valencià, a qui els tribunals han retirat les multes que els havia imposat la Generalitat i que varen significar el tancament de les emissions de TV3 a tot el territori valencià. La justícia ha reconegut que les institucions valencianes no tenen competències en aquesta matèria. Previsiblement, en poc temps el País Valencià tornarà a veure TV3.

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

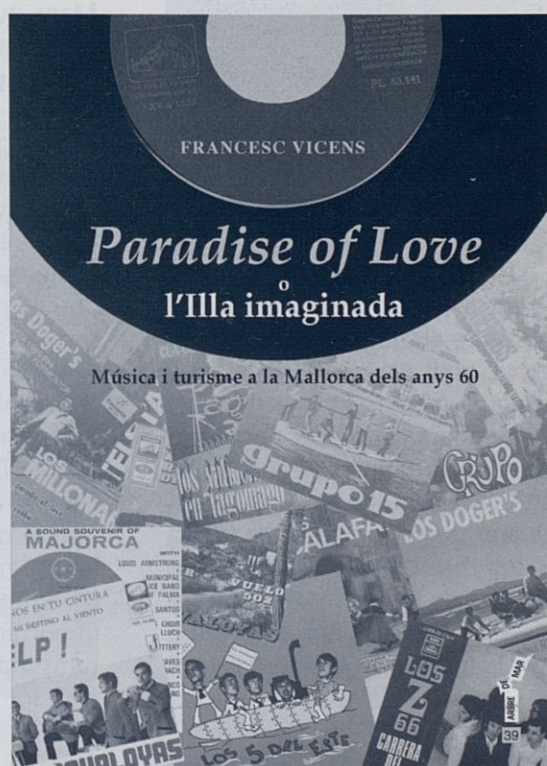
Carrer de Jaume Ferran, 60

07004 Palma

Telèfon: 971 723 299

Llibres que et fan companyia

BIEL MESQUIDA

PARADISE OF LOVE. Acaba d'entrar un llibre en la meua vida que m'acompanyarà molt de temps. Es titula *Paradise of Love* o *l'illa imaginada* (Edicions Documenta Balear), i té un subtítol explicatiu: *Música i turisme a la Mallorca dels anys 60*. Em fa gràcia que l'autor, Francesc Vicens, hagi nascut a Palma l'any 1977, la qual cosa vol dir que ha reconstruït tota l'època musical de la meua joventut a base de recerca pura i dura. El seu currículum és engrescador: doctor en Musicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona, ha completat estudis a les universitats de Bolonya i Siena i ha estat professor visitant a la Universitat de Nova York. El llibre té 210 pàgines, hi ha dues-centes imatges i un disc amb trenta cançons: molta teca, per això demana una lectura

t e n d è n c i e s

[llibres]

informativa i formativa reposada i tranquil·la. En el primer capítol ens submergim en la Mallorca dels seixanta dins el franquisme. El desenvolupament del turisme va fer que el règim volgués donar una imatge instrumentalitzada de les províncies, que s'omplen d'hotels i de biquinis. En el segon capítol Vicens ens mostra com la cançó fou l'encarregada de crear un imaginari de Mallorca com a destinació

turística. La cançó popular va voler fer veure els llocs comuns de país exòtic amb els atractius del sol i la platja. Varen sortir els festivals internacionals de la cançó que premiaven melodies enganxoses que cantaven les belleses locals: *Quand Palma chantait, Me lo dijo Pérez que estuvo en Mallorca, Noches de Palma, Mallorca y tú*, etc. En el tercer capítol ens fa veure que la música i la identitat juvenil

es donaven la mà. La música beat va ser l'alternativa a la cançó espanyola. The Beatles, The Animals, The Kinks, The Rolling Stones, etc., engrescaren els joves, que començaren a crear grups que cantaven traduccions angleses o música pròpia influïda per aquests mestres amb vertaders valors de Modernitat. Los Cinco del Este, Los Z-66, Los Javayolas, Los Doger's, Los Mismos, Los Beta Quartet, etc. Hi hauria també la cançó progressista, amb dos tipus de components. Per un cantó, el grup que recordava els nord-americans Peter-Paul and Mary, que eren Los Valldemossa, que practicaven un hibridisme cultural complet. I per l'altre, amb l'impuls del folk i la Nova Cançó, cantautors que cantaven en català, com Guillem d'Efak, Joan Ramon Bonet, Maria del Mar Bonet, Miquelina Lladó, etc., i compositors i cantants com Antoni Parera Fons, que es presentaven en català als festivals musicals turístics amb el canvi de perspectiva que tot això representava dins el món tancat del franquisme. El quart capítol toca la música lligada amb la socialització, i podem entendre com aquesta invasió de música anglòfona crea formes noves de contacte, de relació entre homes i dones, amb una important liberalització del costums rígids i tancats. El darrer ca-

el mirall

amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Realització, manteniment,
reges i neleges forestals

GOMARIZ S.L.
Jardiners

Ecojardineria

Camí de Can Frontera, travessa II, núm. 4 · Tel. 971 60 11 25
Tel./fax 971 60 76 46 · Pla de na Tesa - 07141 MARRATXÍ
jardiners@gomariz.info - www.gomariz.info

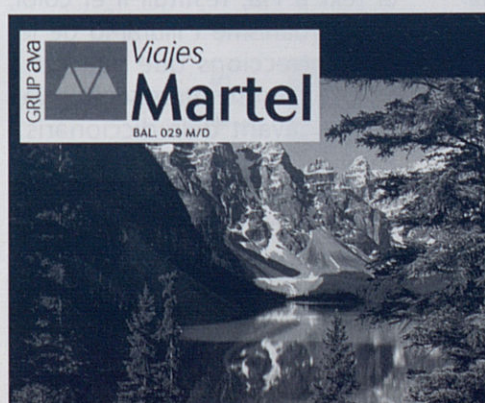
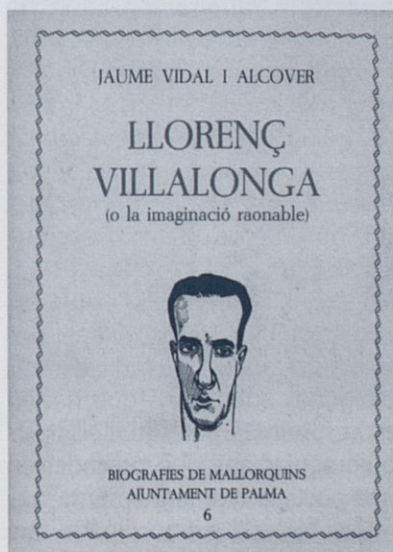
pítol, dedicat a la música i l'escena global, explora els locals destinats a un consum musical d'elit: Tito's, Tagomago i Sargent Pepper's foren sales que programaren actuacions d'artistes com Jimi Hendrix, Louis Armstrong, The Animals, Marlen Dietrich, The Kinks o Duke Ellington, que convertiren Mallorca en un referent mundial. Ja pots veure, Lector curiós, la teca que hi ha en aquestes planes sense ni gota de greix retòric: pura carn. El Vicens ja ho diu des del principi: «Aquest text, lluny de ser una crònica o un anecdotari de la Mallorca dels seixanta, vol ser un exemple de com el consum de música constitueix un exercici identitari a partir

del qual s'adverteixen diferències socials, culturals, sexuals i generacionals.» Una obra que recoman a persones de totes les edats que vulguin conèixer una nova manera de ser adolescents a la Mallorca dels seixanta connectada amb el turisme amb el món global. Com les expressions musicals de la cultura global varen donar lloc a noves expressions locals. I escoltar el disc amb trenta cançons representatives mentre llegiu *Paradise of Love* us transporta a un trip extraordinària. Gràcies, Francesc Vicens!

'EL QUADERN GRIS': QUASI 50 ANYS HAN PASSAT PER ADOBAR CINCMIL ERRORS. Només record que era el principi dels anys setanta quan vaig comprar aquell primer volum de l'obra completa de Josep Pla que es titulava *El quadern gris*. Aquells cobertes fortes d'un vermell cirera estotjaven un tresor verbal. Aquella primera lectura m'impressionà, m'enlluernà, m'ensenyà, m'estimulà, em va fer una escriptura extraordinària. Vaig convertir *El quadern gris* en un dels meus llibres de capçalera, un llibre d'aquells que, quan em sentia flonjo, apagat, sense ganes de res, sense escriptura, agafava com a catalitzador, com a despertador que m'empenyia, davant l'esplendorosa normalitat

de la seva escriptura, a crear la meua lletra. És tan forta la potència verbal del llibre, que l'agafava a la plana que fos i en sec un doll de llenguatge m'estremia. I quan els anys noranta vaig decidir fer un llibre *Excelsior o el temps escrit*, en el qual hi hauria una intertextualitat forta amb tres escriptors estimats, Rodoreda, Villalonga i Pla, *El quadern gris* va ser el text fonamental per jugar a emular el mestre amb un diari íntim del protagonista de la novel·la. I ara Narcís Garolera, doctor en Filologia Catalana i curador de l'obra de Josep M. de Sagarra, ha revisat el text d'*El quadern gris* amb l'original de Pla al costat i n'ha tret les errades, els nyaps, els canvis atzarosos fins a aconseguir aquesta edició que acaba de publicar l'Editorial Destino i que és fidel a l'escriptura planiana.

UNA FEINA CIENTÍFICA D'AMOR A LA LLETRA DE PLA. La segona edició d'*El quadern gris* va aparèixer el 1969 i va incorporar més de cinc-centes esmenes del mateix Pla i del seu amic Jordi Pujol i Cofan. Emperò introduïa noves errades i conservava les ultracorreccions del puritanisme lingüístic i les males lectures del manuscrit. Després hi va haver la tercera edició de 1977, que reproduïa el text de la primera de 1966, així mateix

GRUP AVA
Viajes
Martel
BAL. 029 M/D

LLARGUES DISTÀNCIES. PRIMAVERA 2013

Circuit per THAILANDIA

Vols regulars de THAI, des de Madrid - 12 DIES
1.750 euros

CANADA. COSTA EST

Vols regulars de IBERIA/BRITISH, des de Madrid - 9 DIES
1.600 euros

DUBAI i PHUKET

Vols regulars de EMIRATES, des de Madrid - 9 DIES
2.070 euros

Preus vàlids per determinades dates de sortida. No vàlids per Setmana Santa

Oms, 50 · 07003 · Palma (Mallorca) · Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · A/e: ventas@viajesmartel.com
www.martel.es

va passar amb la quarta i amb les edicions de butxaca que se n'han fet fins ara. La correcció d'aquesta primera edició a càrrec de Jordi Pla i Bartomeu Bardagí (corrector magnífic que vaig conèixer quan feia feina a l'Enciclopèdia Catalana i que en els articles científics que jo coordinava no va tocar mai res) no tan sols es reduïa a un rentat de cara ortogràfic, sinó que el fet de treure els barcos, els destells, les querències, els istils, alguna iglésia, algun sapiguer, algun degut a, afectava el lèxic i la sintaxi de l'autor. I Garolera afegeix que en l'acurada confrontació amb l'original va veure tot un desastre: el text fou reescrit pels correctors amb voluntat d'estil i amb esmenes que anaven més enllà de l'aplicació de la norma lingüística. Per afegit, la segona edició revisada pel mateix Pla i un amic presenta males lectures del manuscrit, solucions ortogràfiques errònies, omissió de ratlles, alteracions de la puntuació del text, canvis en les datacions, abusives modificacions

lingüístiques i estilístiques, supressions i addicions textuais, etc. Un vertader caos. Garolera també ha pogut comprovar que Pla va incorporar al manuscrit fragments impresos provinents d'obres anteriors. El filòleg ha pogut revisar els manuscrits originals conservats per l'Editorial Selecta, però no els de l'Editorial Diana dels anys vint, que no s'han conservat. Aquí ha trobat que algunes correccions no són lingüístiques, sinó morals. Pla evoca un catedràtic de la Universitat que qualifica de «carcamal» i «bercengàs» i que feia unes lliçons que considerava «delirants collonades». En l'edició de Selecta aquest docent passa a ser un «professor» i un «senyor» i les seves classes «delirants explicacions». La clau és que el catedràtic era pare d'un prohoms barceloní parent de l'editor Cruzet. En un altre lloc on Pla descriu la pulsio sexual dels adolescents diu «La pressió del membre era tan invadent», que en el text es transforma «La pressió era tan invaïdora». I el lector, sen-

se «membre», queda *in albis*. En un altre lloc un «gust de merda» a l'original es transforma en un «gust de menta» a la publicació. El treball de Garolera ha seguit un pla de correccions molt estrictes: a) Mantenir els castellanismes acceptats pel diccionari acadèmic: caldo, caliquenyo, cine, maco, viuda. I quan la paraula no és acceptada deixar-la en cursiva: calderilla, falsilla, manguito, novatada, platillo, polvos, quarto, relleno, solterona, tinglado, etc. b) Esmenar errors gràfics que comportaven canvis de significat. c) Restitució de grafies tradicionals de noms de persona. d) Regularitzar l'ús de majúscules i minúscules. e) Fer desaparèixer errates tipogràfiques i males lectures com *humitat* on havia de dir *humanitat*, *fieltro* on *filferro*, *fatalment* on *totalment*, *vidre fosc* on *vidre fos*, etc. f) Mantenir els empordanismes com *allomat* per *esllomat*, *arillat* per *atroinat*, *fesolines* per *fesola tendra*, etc. g) Suprimir les ultracorreccions lingüístiques. h) Restituir les supressions i no ha acceptat les addicions gratuïtes. i) Restituir ratlles del manuscrit elidides i títols d'algunes anotacions que havien estat suprimits. j) Restituir els típics guions planians que precedeixen una postil·la o un agraïment.

Una feinada extraordinària que ha deixat el text el més pròxim possible a l'original. Garolera dixit: «He volgut acostar al màxim el text a Pla, restituir-li el color, l'empordanisme i lliurar-lo de les ultracorreccions que van fer a l'època. Els escriptors sempre van per endavant dels diccionaris i fer el contrari és homogeneïtzar escriptors molt diferents.»

He rellegit aquesta edició i he assaborit de bell nou la música planiana, els detalls deliciosos, els adjectius col·locats en el lloc exacte, la sensorialitat fastuosa, la precisió de la frase i la tibantor d'una llengua que va llatina: la força d'un clàssic.

Casal Solleric: per a tots els gusts

TEXT: JOSEP MARIA ALAMINOS

Obra de Carlos Sáenz de Tejada.

El Casal Solleric ens proposa quatre exposicions ben diferents: la mostra de les obres seleccionades al Premi Ciutat de Palma d'Arts Visuals, una selecció de treballs de l'època parisenca del dibuixant de moda Carlos Sáenz de Tejada, una interessant proposta de l'artista Irene de Andrés i una magnífica exposició de treballs del dibuixant de còmic Russ Heath.

Premi Ciutat de Palma d'Arts Visuals: Diversitat

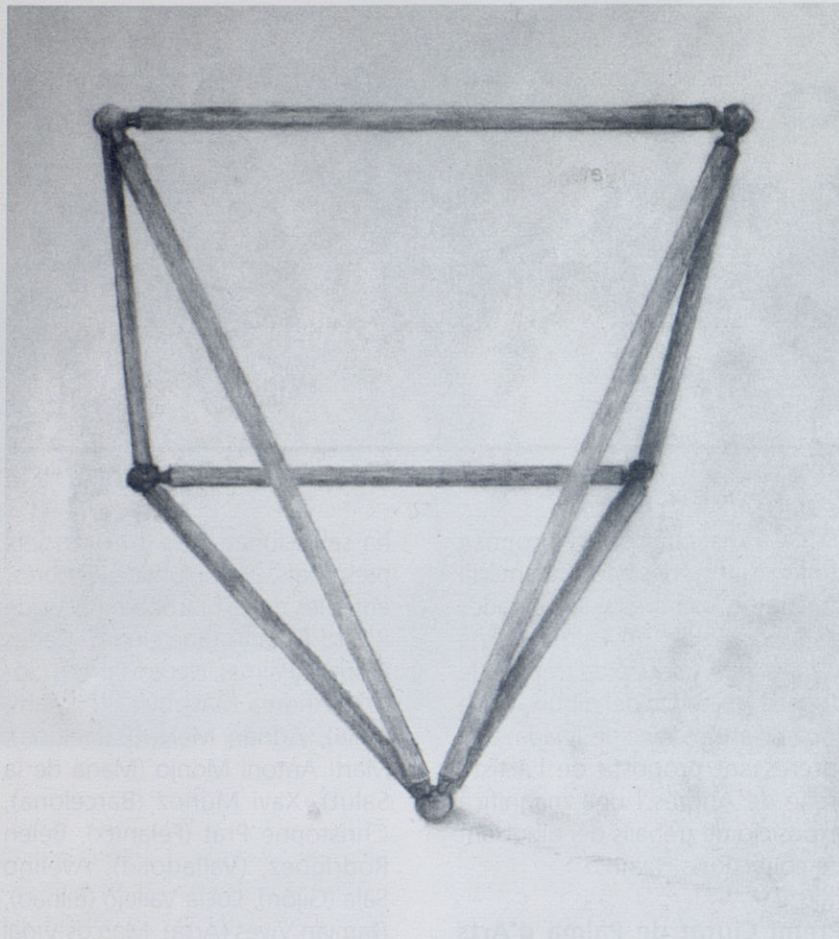
El jurat del Premi Ciutat de Palma Antoni Gelabert d'Arts Visuals, integrat per la comissària Mene-ne Gras Balaguer, l'artista Ñaco Fabré i el crític d'art Dieter Ronte,

ha seleccionat, dels 149 dossiers presentats, un conjunt de 27 obres, entre les quals hi trobam peces de Ricard Chiang (Barcelona), Carles Gispert (Palma), Neus Marroig (Sóller), Andrea Mastrovito (Bèrgam, Itàlia), Adrián Melis (Barcelona), Martí Antoni Monjo (Maria de la Salut), Xavi Muñoz (Barcelona), Christophe Prat (Felanitx), Belén Rodríguez, (Valladolid), Avelino Sala (Gijón), Lucía Vallejo (Bilbao), Damián Vives (Artà), Marcos Vidal (Sineu) o Marcelo Viquez (Palma).

La diversitat de les obres presentades remarca la multitud de llenguatges que conformen l'art actual, i l'obra guanyadora, de l'artista Belén Rodríguez, s'ha vist envoltada d'una certa polèmica

tendències

[art]

Obra d'Irene de Andrés.

Obra de Russ Heath

per possible plagi d'una obra de Mateo Mat . Aix  ha fet que el regidor de Cultura de Cort, Fernando Gilet, plantegi una futura «actualització de les bases», que s'emmarca en una proposta de reformes que afectaran també al mateix Casal Solleric, la Fundació Miró i el CRCC (Centre de Recursos de Creació Contemporània). Haurem de seguir de prop en qu  es materialitzen aquestes reformes.

La subtileza del dibuix: Carlos Sáenz de Tejada

Carlos Sáenz de Tejada (T nger, 1897-Madrid, 1958)  s un dels imprescindibles del dibuix de moda del segle xx. La seva obra, emmarcada sempre en la subtileza del traç i de la línia, ens acosta a l'evolució de la moda dels grans dissenyadors en aquesta mostra comissariada per Inmaculada Corcho, amb peces provinents del Museo ABC de Dibujo e Ilustració.

A Mallorca, és la primera vegada que es descobreix aquest gran tresor fins ara desconegut, amb dissenys de moda revolucionaris que varen establir els patrons bàsics de les indumentàries de les dècades posteriors. Són peces que apareixien en el setmanari *Blanco y Negro* i en el diari ABC, i que marcaren una generació de dones que lluitaven per definir el seu paper en el segle xx.

Les il·lustracions que podem contemplar pertanyen a l'etapa de Tejada a París de 1931 a 1936. La dècada dels vint és la dels anys bojos. Els trenta són els de la Depressió, però, si parlem de moda, és l'època de la revolució. Neix el look androg  i sorprenen les creacions revolucionàries de Coco Chanel i Elsa Schiaparelli.

L'exposició *L'elegància del dibuix. Cr nica de París* es divideix en set seccions que segueixen un doble punt de vista: temàtic i cronològic. Per completar l'exposició, s'ha reunit una selecció de revistes

nacionals i internacionals com Vogue o Femina, de les quals Carlos Sáenz de Tejada va ser assidu col·laborador.

Amb aquests dibuixos fets amb tinta, guaix i aquarel·la sobre cartolina, Carlos Sáenz de Tejada ens transporta a un món d'ambients elegants i dones sofisticades que exemplifiquen l'altra cara d'una societat que vivia la depressió dels anys trenta, en què es va produir la vertadera revolució que va ajudar al naixement de la dona moderna.

Irene de Andrés: Projecte del no res i del no lloc

Irene de Andrés (Eivissa, 1986) s'està consolidant com un valor de la creació contemporània, amb l'obtenció de nombrosos premis i beques com Generaciones 2013 de Caja Madrid, el XI Premi El Cultural Photoespaña 2011 o les residències d'artista de la Fundación Bilbao Arte i Casa de Velázquez - Estampa 2011. Ha exposat la seva obra a diverses mostres col·lectives i individuals a Madrid, Gijón, Bilbao, Lisboa i Venècia. Viu i treballa a Eivissa i Madrid.

Amb la utilització de fotografies, notícies de premsa i objectes simbòlics, Irene d'Andrés ens relata la història d'Idea, una discoteca projectada a Sant Antoni de Portmany que es va començar a construir però que no va arribar a materialitzar-se, i que esdevingué un monument a les utopies frustrades del *boom* turístic i immobiliari que ha marcat el paisatge de les Illes en la seva integració amb la societat global de consum.

Comissariada per Fernando Gómez de la Cuesta i Pau Waelder, en aquesta exposició l'artista explora l'espai, el solar i les restes d'un recinte que va quedar atrapat en una xarxa d'enllaços legals i administratius, representats pels diferents elements que ocupen les sales de la Zona Base, en una reflexió sobre el que va poder ser, el

que no va ser i el que és en realitat, un residu del paisatge que l'ésser humà deixa com a testimoni de la seva irracionalitat.

Russ Heath: La vinyeta feta art

Russ Heath (Nova York, 1926) s'ha considerat sempre un il·lustrador que dibuixa còmics i que es preocupa contínuament pels detalls dels seus dibuixos, que se'ns mostren amb un acabat precís i molt cuidat. Florentino Flórez ha comissariat aquesta mostra d'un gran dibuixant amb una obra fantàstica, de la qual podem veure una bona part a l'Àrea 1 del Casal Sollerí.

Amb una trajectòria que començà de ben jove, a final dels quaranta va ser contractat per Stan Lee a Atlas (després Marvel). Va transitar per tot tipus de gèneres, del terror al western, passant per la fantasia i la ciència-ficció. La dècada dels cinquanta treballa a la National (DC en l'actualitat), per a qui factura historietes històriques i de supergrups com Sea Devils. Però sobretot destacarà per la seva dedicació al gènere bèl·lic dibuixant centenars de pàgines de *Haunted Tank* i *Sgt. Rock*. Aquesta col·laboració s'estén fins a principi dels setanta.

Heath mai no va estar gaire temps en un únic treball. Va flirtejar amb la publicitat i va alternar col·laboracions amb editorials diferents. A l'EC va dibuixar guions de Kurtzman, i també va treballar per a Dell o Fox, entre d'altres. Els seixanta va participar a *Little Annie Fanny*, encàrrec que el va dur a residir a Chicago, on va viure les transformacions que patí la ciutat.

Durant la dècada dels setanta, Heath arriba a la seva maduresa com a autor i elabora nombrosos episodis excepcionals de *Sgt. Rock*. Però les sèries de guerra estaven passades de moda, i Heath emprèn nous reptes treballant amb National Lampoon, Marvel.

Aquests anys fa un fascinant conjunt de relats d'horror per a Warren, entre els quals destaquen els escrits per Bruce Jones, en què substitueix el seu net entrecreuament de línies per aiguades que combina elegantment amb un entintat rigorós.

Més tard, a Los Angeles, treballa en el camp de l'animació, i s'encarrega de populars personatges com Punisher o Batman. Però el seu esforç més notable en els vuitanta és la tira de premsa de Lone Ranger, que va suposar el retorn a un gènere, el western, que Heath estimava des de la infància.

Després de la mort dels seus col·legues i amics John Severin i Joe Kubert, amb qui va col·laborar durant anys a DC, Russ Heath és considerat pels seus companys de professió com un déu del còmic, i aquesta exposició suposa un homenatge merescut a un gran narrador, un il·lustrador que domina excepcionalment el tractament de la figura humana i que és un dels grans dibuixants realistes vius.

Casal Sollerí – Palma

Premi Ciutat de Palma Antoni Gelabert d'Arts Visuals 2012.
Planta noble i Espai Born.
Fins al 17 de març de 2013.

Carlos Sáenz de Tejada.
La elegancia del dibujo.
Crónicas de París.
Planta noble.
Fins al 24 de març de 2013.

Irene de Andrés. IDEA.
Donde nada ocurre.
Zona Base.
Fins al 24 de març de 2013.

Russ Heath.
Carn i acer. L'art de Russ Heath.
Àrea 1.
Fins al 7 d'abril de 2013.

Puig de les Covasses (Escorca)

TEXT I FOTOS: GASPAR VALERO

Itinerari

Carretera de Lluc-Pollença (Ma-10 Pollença-Andratx), km 17,400
- cases de Menut - cases de Bini-faldó - font del Pedregaret - coll Pelat - Mirador del Centenari - puig de les Covasses - font de l'Ermita - refugi de Son Amer

Horari aproximat:

3 h (temps aproximat de marxa, sense les aturades)

El coll Pelat.

[itineraris]

t e n d e n c i e s

A l'altura del quilòmetre 17,400 de la carretera de Pollença a Lluc (Ma-10) avançam pel camí vell de Lluc a Pollença, en direcció a Binifaldó, via que es troba asfaltada en aquest tram. A uns cinc minuts de la carretera gran, ens surten a l'encontre les cases de Menut. Una primera edificació destinada a usos forestals apareix a l'esquerra, mentre les cases es troben a la dreta del camí, rere dos portells.

Continuam avançant sobre l'asfalt, ara en lleugera pujada que ens conduirà al coll de Binifaldó, de petita alçària. La vegetació arbòria és composta per una barreja de pins i alzines, ben acompanyats per estepes llimonenques, mates i lletreres. Aquesta imatge vegetal canvia radicalment quan, després del coll, apareixen a la nostra esquerra els camps de conreu de Binifaldó, que ens obren la perspectiva cap al puig Roig i el puig Caragoler de Femenia. El safareig de l'hort de Binifaldó, situat a l'esquerra de la carretera, ens confirma la proximitat de les cases. Aquest dipòsit d'aigua s'alimenta de la

Lluc des del cim de les Covasses.

font del Còssil, que es troba a la dreta del camí. Aproximadament a mitja hora de la carretera, rere el torrent d'Alqueda, que apareix

vora un conjunt de polls, assolim les cases de Binifaldó. Just abans d'arribar-hi, deixam a l'esquerra el camí vell que comunica Lluc amb

Pollença, per on discorre la ruta de pedra en sec (GR-221). Des de les cases de Binifaldó, continuam l'itinerari en direcció sud-est, sobre

Obre els ulls

Cirurgia ocular amb làser integral. Més ràpida, més segura.

971 20 15 12 • www.iom.es

Des del cim del coll Pelat.

l'asfalt, precisament pel GR-221, en direcció al refugi de Son Amer i ben senyalitzat; deixam les cases a l'esquerra i, per asfalt, descabdel·lam els revolts de pujada que ens conduiran al coll del Pedregaret. Escassament a un quart d'hora més

amunt, envoltats d'alzines i amb la coma del torrent d'Alqueda a la nostra dreta, arribam a la font des Pedregaret i al coll; atès que l'aigua de la font és embotellada, tot el que podem veure de la font és una aixeta, a l'esquerra del camí.

Al coll del Pedregaret, deixam la pujada al puig Tomir a l'esquerra i passam una barrera, des d'on davalla una pista forestal que s'acosta a les cases d'Alcanella, que també deixam de banda. La nostra ruta continua per la dreta. Un cartell

www.esrefugi.es

ESQUI SNOW	ESCALADA	BARRANCS ESPELEO	VIAIGES	MONCANYA TREKKING	CAMPING	ORIENTACIÓ	CUERPOS

DES DE 1976

ES REFUGI

ESPORTS D'AVENTURA

Via Sindicat, 21, Pati. 07002. Palma de Mallorca, Illes Balears. T 971 71 67 31. A/e refugi@base.net

de GR indica «Son Amer: 1 h 20 min». Per un sender estret, que vol ser de ferradura, ombrívol entre pins i alzines, assolim, a devers un quart d'hora del coll, una barraca de planta rectangular, que queda a l'esquerra. Vuit minuts després, enllaçam amb una pista forestal; l'agafam per la dreta, en pujada, deixant de banda la rosta davallada que es contempla a la banda esquerra.

Després de cinc o sis minuts de pujar per la pista, arribam al portell del coll Pelat, amb una paret transversal que ens deixa en una zona més planera, amb pins i alzines. En aquest punt, deixam a la dreta la pujada a la Moleta de Binifaldó i, just després, l'entreforc amb el camí que davalla directament a Menut. El cartell del GR indica «Son Amer: 55 min». Alguns metres més endavant, hem d'anar pel camí de la dreta, fora de la pista, però ben senyalitzat i, per un botador de fusta, franquejam una paret, amb un cartell del GR a l'altra banda que indica «Son Amer: 50 min. Lluc: 1 h». Un minut més avall, a la dreta es troba el camí que, vora dues barraques de carboner reconstruïdes, ens condueix al nou mirador del Foment de Turisme, inaugurat la tardor de 2005 amb el nom de «Mirador del Centenari».

Val la pena desviar-nos momentàniament per visitar l'indret i contemplar la vista, majestuosa damunt el santuari de Lluc, i el

puig Roig i voltants; abeurats de contemplació, tornam al mateix punt de la nostra ruta, vora les barraques de carboner.

La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

GRAN!
SUPER!
REI!
VISCA!
GUAI!

ELS HA
REGALAT A TOTS UNA
SUBSCRIPCIÓ A
L'ESQUITX!

www.esquitx.cat

subscriu-t'hi!

Les cases de Binifaldó.

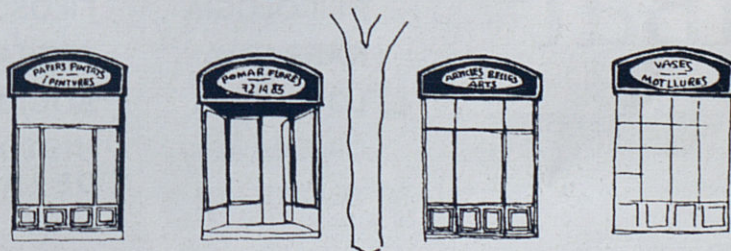
Novament al camí ample, continuam per la pista, en davallada. Dos minuts després, posam molta atenció perquè arribam a un entre-

forc essencial per assolir el puig de les Covasses, ja que deixam el camí principal que davalla cap a Son Amer i voltam a l'esquerra, per un

tirany d'antics carboners. Mentre, a la dreta la vista arriba s'estén fins al puig de Massanella.

El camí propi del puig de les

"Encara queden botigues"
Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 721 483 - Fax 971 719 312 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

Covasses avança inicialment a peu pla, i es dota d'un marge de sosteniment per evitar el desnivell del coster de la dreta. A uns sis o set minuts d'anar per aquest camí, el marge de sosteniment es consolida i segueixen dos revolts en pujada, a esquerra i a dreta. Assolida la pujada, passam per un portellet que ens deixa en un coll de tords, amb bona vista cap a la dreta, entre els arbres. A l'esquerra queda el puig Ferrer. Enfocam ara ja directament cap al cim, sense camí precís, en direcció sud-est, per roquissar i amb una paret seca que discorre a la nostra dreta. Així, a devers deu minuts de l'anterior portellet, amb sòl de roques, arribam al cim del puig de les Covasses (752 m). Les vistes s'estenen fins a les badies del nord-est, amb la vall d'Alcanella i la serra de la Capella Blava als nostres peus; rere la paret, més al nord-oest, la panoràmica completa els 360 graus, vers el puig de Massanella, la vall de Lluc i el puig Roig.

Davallam del cim del puig de les Covasses per la mateixa ruta, primerament sense camí i, després del portell, pel camí de ferradura que ens deixa a la pista per on discorre el GR-221. En aquest punt, agafam la pista per l'esquerra, en davallada prou pronunciada. Tres minuts més avall, observam a la dreta un

forn de calç. En dos minuts més, arribam a l'entreforc de l'ermita de Son Amer, amb la font homònima ben propera. Per la dreta, podem arribar a l'ermita, que es troba a pocs metres. Però, encara més a prop es troba la font de l'Ermita, a pocs metres pel camí de l'esquerra. L'hem de cercar al marge de la dreta del camí. Es tracta d'una petita surgència que degota des del mur de sosteniment de la pista superior, sense mina, dins una pica quadrangular. Si no volem tornar al camí anterior de la dreta, podem resseguir la canaleta de teules i, en un minut, arribam a l'ermita.

L'antic i auster eremitori del segle XVII ha estat recentment restaurat. És una senzilla construcció, de planta rectangular; té portal de llinda, amb coberta de teules a dos aiguavessos. A la vora, s'estenen marjades d'antics conreus. Un poc més amunt i a la dreta, hi ha la pica que s'alimenta, per la canaleta que ja coneixem, de l'aigua de la font de l'Ermita.

Des de la font de l'Ermita, continuam la davallada per un camí que primerament descriu una volta a l'esquerra i, en el següent petit entreforc, voltam a la dreta i desembocam en una pista més ampla, també cap a la dreta. Sis o set minuts més avall, arribam a un portell obert enmig d'una paret

transversal, que ens trasllada del bosc de pins i alzines a l'olivar. La panoràmica ens permet veure el cercle de muntanyes que envolten Lluc i el refugi de Son Amer.

Per una zona amb abundant estepa llimonenca i amb plantació d'oliveres novelles, anam pel primer camí a la dreta. Tres minuts després de l'anterior portell, franquejam una torrentera per un pontet. Mentre, a la dreta queda la font del Puig Ferrer.

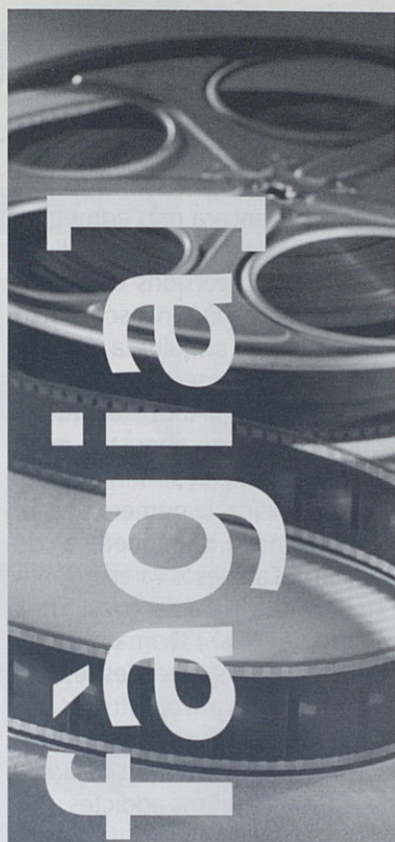
Immediatament, arribam a la carretera de Lluc (Ma-10), amb el coll de la Batalla proper, a l'esquerra. Un cartell de GR diu: «Binifaldó 1 h 30 min. Pollença 4 h 30 min. Refugi Son Amer 5 min. Lluc 20 min». Però, no accedim encara a l'asfalt perquè les noves indicacions del GR-221 ens permeten continuar un poc més per camí senderista; per això, davallam un botadoret de fusta cap a la dreta, i, ara sí, un minut més endavant, voltam a l'esquerra; passam la paret i travessam la carretera (atenció als vehicles). A l'altra banda d'asfalt, el nou camí volta a la dreta, amb la paret i la carretera també a la nostra dreta, i ens apropa a l'aparcament de Son Amer. Pel camí del refugi, ens desviem a la dreta per via empedrada i en un minut arribam al camí del refugi de Son Amer, on acabam l'excursió.

embat
LLIBRES

PEDAGOGIA
PSICOLOGIA
NARRATIVA
LOGOPÈDIA
CINEMA
TEATRE

HISTÒRIA
FILOSOFIA
TREBALL SOCIAL
SOCIOLOGIA
HISTÒRIA
DE LA CIÈNCIA

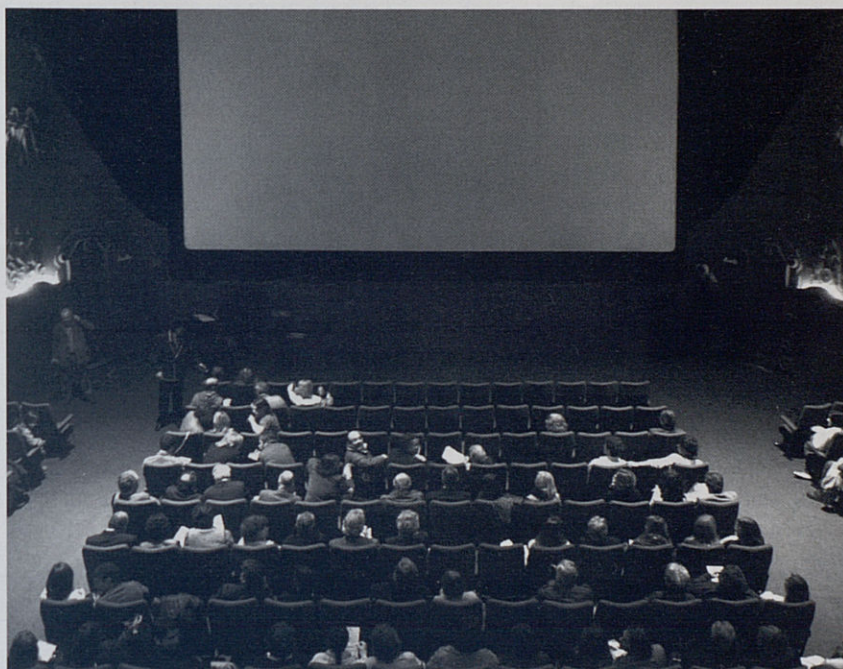
Ptge. Papa Joan XXIII | Centre Comercial Geranis | 07002 Palma, Mallorca, Espanya | T +34 971 713 350 F +34 971 213 641
info@embatllibres.com | www.embatllibres.com

[cine]

t e n d è n c i e s

La sala de cine és el missatge

TEXT: MATÍAS VALLÉS

Resulta contradictori defensar l'experiència cinematogràfica enfront de les seves prostitucions, i abstreure's de la importància del contenidor on es contempla una pel·lícula. El cinema piratejat i subtitulat en finès, amb alguna incrustació d'un rodatge pornogràfic, equival a menjar caviar directament des del terra. El potipoti d'Internet ha igualat totes les sensacions, el desplaçament físic estableix una nova relació amb el producte que es visiona. Dit d'una altra manera, els cines són més importants que el cine. De fet, un percentatge substancial

d'espectadors mai no acudeix a determinats locals, o només s'apunta a les pel·lícules programades en un multiplex concret.

Verbigràcia, cada vegada que em matriculo a Festival Park –o com sigui que s'anomenin les seves successives reencarnacions– jur que mai no tornaré a mirar una pel·lícula en sales i m'apuntaré al pirateig. El seu sistema d'atenció a l'espectador en taquilla està dissenyat perquè sigui una experiència única, per no repetir. Les qualitats de projecció no compensen aquesta frustració inicial. Com que no sóc fonamentalista, és molt

probable que hi hagi tornat en el temps que hagi transcorregut entre l'escriptura i la lectura d'aquestes línies, però no és la meua intenció.

En canvi, tenc jurat que abandonaré Mallorca per sempre –no saliveu, és un recurs literari– si l'assassinat múltiple dels multiplexs afecta un dia el Rívoli. La seva sala gran, amb una estructura i decoració que s'enriqueix amb el temps com l'Hotel de Mar, és el lloc ideal per a la religió cinematogràfica, encara que podria suportar unes butaques menys incòmodes. Les dues minisales de la planta superior són assimilables perquè quan hi puges permeten admirar el conjunt del disseny i perquè, renoi!, continues estant al Rívoli. Si se'n projectàs la concepció i les proporcions al conjunt de l'illa, Mallorca seria el paradís.

Plor diàriament per la pèrdua del Metropolitan, però no em captiva-

va tant la seva pantalla gegantina com l'extraordinària sala dos. Allà, la pel·lícula s'embolcallava d'una aura de classicisme que contagiava l'espectador fins a millorar poderosament la seva valoració. El meu primer record d'un cinema mallorquí és el Born, la qual cosa marca per sempre. La pel·lícula es titulava *Mi amigo el fantasma* i estava protagonitzada per Peter Ustinov. Hi va haver altres projeccions abans, però aquella va ser la primera vegada en què em vaig fixar en el recinte on se celebrava el ritual. Anys després, quan aquell gegant es va transformar en Zara, vaig advertir per primera vegada que una ciutat pot sacrificar el seu esperit sense que els seus conciutadans alcin ni una cella.

Quan es va inaugurar l'excepció cultural del Chaplin, semblava que s'havia de quedar per sempre, i que Palma albergaria una pobla-

ció amb la necessitat de mantenir la seva alteritat intel·lectual. Ens equivocàvem universalment i universitàriament, per la qual cosa aquell laberint talaiòtic va decaure. Va costar assimilar el seu successor, el Renoir, i encara més admetre la hipòtesi de la desaparició de l'únic complex amb versions originals a S'Escorxador. Quan escric això, CineCiutat ha adquirit la condició de temple. Finalment, em va costar adaptar-me a l'Augusta, que és avui el recinte on degust la major part de pel·lícules. Tenc també una sala mítica, la número dos, un autèntic encert de coqueteria i decoració. Els anglesos varen inventar per a ella la paraula *cozy*. Frega la situació ideal l'Ocimax, no me n'oblid, apte si s'eviten les sessions adequades. Quant al futur, és més fosc que la sala durant la projecció. Un contenidor únic a tot Mallorca, per saciar els últims addictes.

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JOGUINES

LLIBRES DE TEXT

MÚSICA, PEL·LÍCULES
I JOCS D'ORDINADOR
EN CATALÀ

SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5 - Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca) - quart_creixent@quartcreixent.cat
www.quartcreixent.cat

Arts
XISCO
Gràfiques

carrer del baix riera, 1 - a
tel / fax: 971 47 57 54
07008 Palma de Mallorca

EL MIRALL

FES-TE'N SOCI

Emplena aquesta butlleta amb les teves dades i envia-la al fax 971 719 385.

Nom i llinatges

DNI o NIF

Data de naixement

Adreça

Població

Codi postal

Telèfon

Telèfon mòbil

Adreça electrònica

DADES BANCÀRIES

Nom i llinatges del titular del compte

Nom del banc o caixa

Adreça i població de l'oficina

Codi del compte del client

Entitat

Sucursal

DC

Número de compte

Sol·licit que carreguin al meu compte la quota:

Marcau amb una creu la modalitat de quota elegida. El cobrament s'efectuarà anualment mitjançant la presentació del rebut al banc o a la caixa.

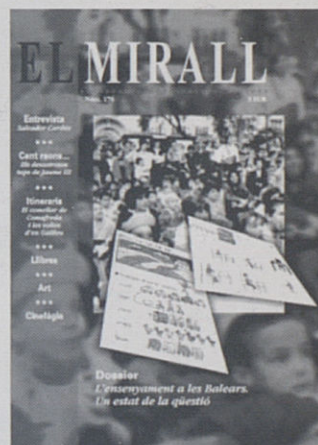
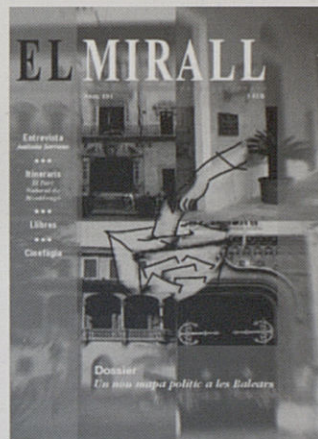
☐ 25,00 €

☐ Aportació especial (indica-ne l'import): €

Signatura de l'associat/da:

☐ Accept expressament els termes de la clàusula de tractament de dades *

*Clàusula de tractament de dades: D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, les dades recollides en aquest formulari s'inclouran en un fitxer automatitzat del qual és titular l'Associació El Mirall. Les teves dades es podran utilitzar per gestionar la teva col·laboració i per enviar-te informació de l'associació i d'entitats col·laboradores. Per exercir el dret d'accés, d'oposició, de rectificació o de cancel·lació, cal que envii un escrit adreçat a l'Associació El Mirall, carrer del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos, 07003 Palma.

Ni t'imagines tot el que trobaràs darrere del teu nou carnet d'Amic d'Els Clàssics.

TEATRE - MÚSICA - VIATGES - MUSEUS - LLETRES - DIARIS I REVISTES - ACTES CULTURALS

Darrere del nou carnet d'Amics d'Els Clàssics hi ha molt més que un gran grup d'amics interessats en la literatura medieval. Hi ha també una nova manera de veure, gaudir i implicar-se en la cultura. I és que amb aquest carnet gaudiràs d'una bona llista d'avantatges i ofertes exclusives en tot tipus de propostes culturals i d'oci.

El nou carnet d'Amic d'Els Clàssics no costa diners, però té al darrere tot el valor de la nostra cultura.

Editorial
Barcino

Fundació
Lluís Carulla

Fes-te Amic a: www.elsamicsdelsclassics.cat